

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 7.

V Ljubljani 1. julija 1885.

Leto XV.

Znamenje v gozdu.

Tam sredi gozda med zelenjem
Vže staro znamenje stoji,
Z bršljánom znamnje je ovito
Podoba sveta ga krasi.

Iz božjih tal cvetíce zale
Ljubó se k znamnji vzpenjajo,
V prijetnih bôjah in vonjavi
Nebes Kraljico venčajo.

Kakó prijazno sredi cvetja
Žari se Njen presvet obráz,
Kakó blesti okó se Njeno
In krona sredi črnih lás! —

In neka čudna sveta želja
Se v prsih mojih porodi —
Da duh zaprt v telesnej ječi
Pred kip Marije hrepení.

Če mi obup srcé razjéda,
V nadlogah jočem in skrbéh,
Takrat pred Nje podobo sveto
Klečim na zemlje trdih tléh.

V molitvi tihej in pobožnej
Potóžim svoje jej gorjé,
In vsaki čas od Nje dobôdem
Tolažbo v ranjeno srcé.

Zatorej k znamnju sredi gozda
V nadlogah se zatekam rad,
Saj tû od blažene Device
Pomoč dobôdem vsakikrat.

A. Pin.

S i r o t a.

Milo zvon zvoní po dólu,
Se razlega čez vrhé;
Mlado mamico pokopat
Štirje nesejo možjé.

M. Vilhar.

I.

Na Belo nedeljo je bilo. Ljudjé so šli po večem k dopóludanskej službi božjej. Samó váruh je ostal pri vsakej hiši domá in nedoraščeni otroci. Tam za Cvetovo drvarnico tik skednja sta se igrala dva dečka. Iz drobnih polencev sta si zgradila čveterokotno póslopje in premišljevala, kakó bi se ta zgradba zopet počasi razdrla. Ni se jima ljubilo, da bi s trdom sestavljeno hišico podrla kar z rokami, kajti hotela sta, da se razdere polagoma, kakor sta jo tudi polagoma postavila.

„Veš kaj, Metodek, jaz grem po užigalice, a ti pojdi po slame tjà v svisli; videl bodeš, narediti hočeva nekaj lepega,“ reče črnokodrasti deček svojemu továrišu.

„Nikar, Janček! kaj bode, ako naju kdo ugleda, da kuriva tukaj pri drvarnici in skednji,“ oporeka boječe plavolasi malček. „Ničesar se ne boj, saj bodeva kurila na našem; videl naju ne bode tako nihče, ker so šli vsi v cerkev. Naša dekla Jera spi v stanici, tvoja mati pa takó ne morejo iz postelje. Jaz grem v kuhinjo po užigalice, a ti, Metodek, pojdi hitro po slame.“ In kodrasti Janček steče v hišo.

Metodek ostane sam pri lesenej zgradbi. Bojazen in skrb se mu bere raz blede obraze in dve črni očesi zreti tako živo in vender tako milo izpod rumenih obrvi, da se človeku prikupi na prvi pogled. V žepih drži drobni ročici in večkrat pogleda plašno tjà proti svislim, neodločen, bi-li slušal mladega prijatelja ali ne. Jedenkrat je vže iztegnil boso nožico, da bi v hipu razdril s trdom postavljeno zgradbo, ali misel: kaj poreče Janček, odvrne ga takój od njegovega namena. Ko takó stoji v sporu sam s seboj, priteče továriš iz hiše z užigalicami v roci. „Jih vže imam, Metodek! — Kaj nisi prinesel slame?“ vpraša ga osorno. „Oh, Janček! lepo te prosim, raje nikar ne zakuriva.“

„Le počakaj, nikdar več ne dobodeš kruha pri nas! Kar v stran pojdi, bodem sam zakuril. Materi tudi ne bodeš več nesel mleka domóv in ga ne bodeš!“ očita svojeglavni deček.

Da ne bi Metodek več kruha dobil pri Cvetovih, to si je še dal reči. Ali, ko mu Janček pravi, da ne bode več nosil materi mleka, stvóri se dobremu otroku takó milo, da mu solza zaleskeče v očéh in nehoté otide po slame.

Kmalu potem se je valil gost dim skozi surova polena in ognjeni petelinci so švigali iz ne dolgo postavljene zgradbe. Pa še hitreje se preseli ogenj na drvarnico in skedenj in od tod na bližnjo bajtico, leseno kočó bolne matere Metodove.

Vse leseno, gorelo je naglo, in ljudjé, kolikor jih je ostalo pri dómu, prihiteli so na Jerin krik, ali oti se ni dalo mnogo. Kadar pridejo ostali vaščani iz cerkve, najdejo samó posamične ogorele tramove in velik kup še žarečega se pepela.

In bolna mati Metodova?

Oteli so jo še o pravem času, kar se je pa imela zahvaliti samó junaškemu hlapcu Zoretovemu, ki jo je odnesel iz hišice, ko je bila vže vsa streha v plamenu. Omamljeno od dima jo položé na mehko travo in jej močijo vroče čelo. Gospod župnik, ki so še o pravem času prihiteli z Bogom, jo previdijo s svetimi zakramenti. Še je ostala pri življenji do večera, ko pa zazvoni „Češčno Marijo“, sklene roci in moli, dokler ne izdihne svoje blage duše.

In Metodek?

Pri postelji je stal v Cvetovej hiši in poljuboval materino čelo. Naposled se zgrudi na tla in samó obupni vzdih: „Mama! mama!“ čujejo se iz nje-govih ust.

A vse drugače je bilo po vási. Ljudjé so se togotili nad bédnim Metodom, češ, da je on zažgal, ker je zakuril za drvarnico. Vsaj takó je pravil ljudem hudobni Janček, ki se je lagal o svojem prijatelji in vse nanj zvrnil, a sam da še zraven ni bil. In ljudjé so vrjeli Cvetovemu Jančku, vzlasti ker je še dekla Jera zatrjevala, da je imela vse dopóldne pazno oko nad dečkom in da tisto nedeljo ni bil prav nič vkupe z Metodom.

In pri tem je ostalo.

Štrašno neradi so imeli Cvetovi mrliča v svojej hiši, a ker so gospod župnik rekli, da naj potrpe ta dva dni, molčali so. Nad mrtvo materjo se niso mogli znóšiti, pač pa so pretepali še tist večer ubozega dečka in niti Janček mu ni prizanašal. Metodek sicer nič ne reče svojemu nekdanjemu prijatelju, samó pogleda ga s svojimi živimi očmi in ta pogled takó presune zlobnega lažnjivca, da ga ni več udaril.

Vtorek zjutraj pa ponesó mlado mamico štirje možjé na farno pokopališče k umršemu možu. Samo dva sorodnika in osiročeni sinek spremljajo rajnko na božjo njivo, gospod župnik pa jo izročé materi zemlji.

Metod je ostal sam na svetu.

II.

Mati mrtva, mrtev oče,
Bratov nima, ne sestrá;
Brez domú po svetu jóče,
A kedó mu strého dá?

S. Gregorčič.

Metod je bil sirota. Ni poznal skrbne roke očeta, ki mu je umrl v letih detinskih; in zdaj je zgubil jedino osobo na svetu, ki ga je še ljubila; zgubil je svojo dobro mater, ki mu je bila jedina podpora v otroških letih. Ni okusil nikdar vroče bratovske ljubezni, ne sestrine postrežljivosti. Imel je pač prijatelja, mladega Jančka, ki se je pa prevrgel v hudobnega zoprnika. Pri Cvetovih so ga radi imeli, a zdaj ga črté kot požigalca in nehvaležnika. Ljudjé so ga gledali osorno in odganjali od hiše. Nihče ni hotel vzprijeti mladega dečka — saj so se bali, da bi jim zažgal ali kako drugo kvaro napravil. Za kako delo deček osmih let še ni bil sposoben, k večjemu, ako bi ga kdo vzel za pastirja. Ali nihče mu ni dal niti službe ovčjega pastirja in nepreskrbljeni Metod se ni znal kam dejati.

Pač, še je bil nekdo, ki je imel srcé za mladega dečka. Gospod župnik so poznali Metoda do zdaj kot poštenega in pobožnega malčka, ki ni nikdar

stvaril nobenemu niti za las žalega in kot sedemleten deček je znal tako moliti, da je prekosil celó tiste, ki so se vže pripravljali za prvo sveto obhajilo. Še osem let ni bil star Metodek in vže je opravil prvo izpoved. Odgovarjal je takó na vsa vprašanja, ki so mu je stavili gospod župnik, da so ga drugi tovariši kar zavidno pogledovali. In ko ga župnik vprašajo, kdo ga je takó naučil moliti, rekel je: „Mama so me naučili po zimi pri preji.“ Celó vero, upanje in ljubezen je znal odmoliti takó gladko, da bi se bil lahko vže precej za prvo sv. obhajilo pripravil. Ko pride Metodek k gospodu župniku, da bi se ga usmili in mu dali kako službico, prosi takó mlo in živo, da uide celó čestitemu duhovnu solza sočutja po velih licih in rekó mu, da naj ostane do jutra pri njih v župniji.

Metod je imel v bližnjaji vasi Rojah sorodnico, sestričino svoje matere, ki je bila omožena pri Krči, mlinarji óne vasi. Te hiše se spómnijo brižni gospod župnik, ko premišlujejo v svojej sobi tistega dopóldne, kam bi dejali nedoračenega otroka. Drugi dan pripelje Krč meljavo v župno vas, kajti tukaj niso imeli nobenega mlinarja, ker je bila voda premajhena. Ko pripelje mlinar meljavo v faro, pokličejo ga gospod župnik k sebi ter mu razložé svoj namen. Mlinar je pač slišal dosti slabega o Metodu, kar so mu ljudje natvezli, ali volji župnikovej se ni nihče rad ustavljal, ker so imeli pred njim veliko spoštovanje. Zato tudi mlinar ne oporeka želji duhovnega očeta, in ko pokličejo Metoda v sobo, reče mu mlinar, da bode ovce pasel. Kako se je razveselil malček te novice, mi pač ni treba pripovedovati. Poljubljal je roko gospodu župniku in se zahvaljeval dobremu mlinarju, da-si je vže skoro nerad šel od priljubljenega gospoda župnika, kajti posli so se ga precej navadili in kuharici je jako ugajal, ker jej je nanosil toliko drv v kuhinjo, da jih je imela dosti za ves teden.

Še tist dan se je peljal Metod v Roje z mlinarjem, svojim novim gospodarjem. Poprosil ga je pa, da gre še jedenkrat prej na materino in očetovo gomilo, kder je molil za svoja roditelja in ozirajoč se k nebu prosil za svojo dobro prihodnost. Molil je in molil, kakor le more moliti dobro otroško srce, dokler ga ni mlinar poklical, da otideta proti dómu. Pač bi bil še rad pogledal v svoje rodišče, v Zavóje, kder je užival prva leta svoje mladosti, kder se je igral s tovariši. Rad bi prosil odpúščenja pri ónih, ki jih je razžalil, pokleknil bi bil rad pred Jančka, da mu odpusti, da ostaneta še stara prijatelja. Ali misel, da ga imajo tam za požigalca, prežene mu kmalu vse te želje in ko se peljeta z mlinarjem proti mlinu, jame misliti o svojem novem stanovanji in tujih ljudéh.

III.

Vere kál si v srce vsájaj,
Z úkom bístri si glavó,
Pridnih rok na delo vstájaj,
Da te Bog osréčil bo!

F. Krek.

Vsako jutro in vsako popóldne je tekal mali pastirček za kodrastimi ovčicami ob zelenej meji proti Krčevemu logu. Prtene hlačice so mu opletale okolo drobnih nožic in hladnična srajčica je pokrivala njegov gorenji del života. Nežne plavkaste lasce je pokrival visok slamník s širocimi okrajji, ki

pač ni bil njemu narejen, in senčil blede lepi obrazek. V roci pa je držal lepo izrezljano palico in dregal z njo mladega jančka, ki je pešal od hudo pripekajočega solnca. In ko so se ovce razkropile po grmovji in obirale trnjeve cvetice ali bodečo travo, stopal je on tja pod zeleno reber, kder je imel pod daleč v stran molečo skalo svoje stanovanje, katero ga je varovalo pred hudo vročino ali močnim dežjem. Veličastno so molele rujave čeri tja v svet in zelen mah se je obešal po njih. Pred uhodom pa je rastla visoka praprot, za katero je čepel Metodek in gledal skozi vrzeli tja po logu in živih ovcah. Tudi te so imele svoje muhe, vzlasti dolgorožni oven je rad nagajal pohlevnim ovčicam. Bil je pravi trkač, ki se je časi zaletel z rebri na svojega tekmeča, da se je ta skoraj zvalil na tla ali pa zbežal med ovce, ki so se v gruči stiskale v grmovji zaradi hude vročine. Dosti je imel opraviiti pastirček z razposajenim ovnom in večkratov ga je ta potrkal s tvrdo bučo, da se je malček kar zvalil po travi.

Vender mu je ostajalo še dosti časa za svoje delo. Kmalu, ko je prišel h Krčevim, začel je misliti, kako bi se naučil čitati. Omislil bi si bil rad abecednik, kakeršnega so imeli otroci, hodeči v šolo. Deset krajecarjev je imel svojega imetja, katere je dobil od nekega voznika, kateremu je prinesel zgubljeno cekljo, najdši jo na potu. Nedostajalo mu je zatorej še petnajst krajecarjev, da bi si kupil abecednik. A Metodek je videl, kako časi nekateri otroci režejo protje po produ, obelijo ga in potem prodajo za jerbase in koške. Zato začne tudi on kmalu rezati in beliti protje, katerega je bilo na izbiro na Krčevem logu. Nabéli in nasuši si ga toliko, da si kmalu omisli abecednik, katerega mu je prinesla Krčinja iz mesta. Da bi bil Metod poprosil svojega novega gospodarja, da mu kupi abecednik, ni si upal; siromak je bil hvaležen, da je dobival hrano in slabo obleko. Abecednik je imel pač, ali kdo ga naj nauči čitati? Da-si je bil Metodek dober deček, kakor malokateri njegovih vrstnikov, bil je vender le sirota in vsak ga je gledal bolj zaničljivo. Imeli so Krčevi jedino hčerko, katera je imela kakih šestnajst let; in če so tudi drugi Metoda gledali po strani, vender ga ona ni sovražila in dostikrat celó zagovarjala ubozega dečka. Zato je tudi pokazala časi o nedeljah popoldne ukaželjnemu otroku črke, katere je Metod hitro poznal in se kmalu naučil gladko čitati na knjigo. O s kakim veseljem je čital kratke povestice v abecedniku in večkrat je vže mislil, da bi šel k gospodu župniku poprosit kake knjige. Vzlasti o nedeljah v cerkvi bi bil rad čital mašo iz molitevne knjižice.

Imel je pa Metod še drug posel pod óno pečino v rebri. Iz mehkega lesá je rezljal različne igračice, katere je potlej delil med otroke, ki si jih je s tem hitro pridobil. Nosili so mu za igrače kruha, ovočja in drugih jedil. Temu je napravil voziček na štiri kolesca, ónemu kočijico, temu konja, ónemu zopet ovčico. O Velikej noči jim je napravil ragljice ali klepetcev, s katerimi so letali otroci po vási in ragljali, da je bilo veselje. Potem je začel izrezavati tudi človeške podobe in Korenovej Jerici, ki je bila šivelja, napravil je angela, ki je stal na lepej pločici; bil je ravno tak kakor sv. Mihael na stranskem oltarji v cerkvi, dejali so nekateri.

Krčevi pa so neradi videli, da je Metod rezljal take stvari, češ, da potem ne pazi ovac in gladne pripodí domóv kakor pse. In vender je imel pastir vedno prvo skrb za ovce.

Ker mu gospodar preti, da ga izpodí od hiše, ako bode še dalje delal otrokom igrače, zбоji se Metod ostrega ukora in kmalu ga popusté otroci. Vender ni popustil rezbarije, saj je imel toliko časa, in izrezaval je še, ali zna se, da samó zase in tajno.

Prišel pa je čas prvega sv. obhajila in tudi Metod, ki je stopal zdaj v deseto leto, pripravljал se je za sv. zakrament. Zna se, da ni imel skrbne matere, ki bi ga bila učila pri preji o dolgih zimskih večerih, a poprijel se je sam. Odločil se je, da gre k gospodu župniku, meneč, ker ga so takó dobro preskrbeli s službo, da mu bodo dali tudi „krščanski nauk“, iz katerega bi se pripravil za sv. obhajilo. In šel je in dobil „krščanski nauk“, ki so mu ga podarili in ako se dobro odreže pri skušnji, obljubili so mu dati tudi lepo knjigo „Življenje svetnikov in svetnic božjih“. Kakó se je veselil dobri deček, dobivši knjižico! Vedno je zrl v tiskani „krščanski nauk“ in celó zvečer, ko se je zaril v mehko senó, ponavljal je in ponavljal lepe resnice Kristovega nauka. In opravil je prvo sv. obhajilo in od župnika je nesel domóv debelo knjigo „Življenje svetnikov in svetnic božjih“. Od veselja je poskakoval po poti in vedno je še mislil, da se ni dosti zahvalil dobremu duhovnemu očetu. In te podobe v knjigi, kakó lepe so! Krista je vže ugledal in Marijo na prvej strani in kar nagledati si ju ni mogel! Kadar je preobrnil list, pokazala se je nova podoba, druga lepša od druge. Zdajci pogleda na kazalo na zadnjej strani, išče, išče, vže ga ima — sv. Metoda in brata njegovega sv. Cirila. V hipu je poiskal zapomneno številko in glej! videl je prvič podobo svojega patrona. Nekoliko časa je ves zamaknen gledal v sveta brata, potem pa prečital njiju življenje. Solza mu je prišla v oči, kadar koli je premišljeval preganjanje sv. Metoda, in kakó je molil od zdaj vsako nedeljo v cerkvi in pri svojih ovčicah k sv. bratoma, ki sta si pridobila toliko zaslug za krščansko vero. In da-si je molil takó goreče za svoje brate Slované, da bi se vsi združili v katoliškej veri, vender ni vedel, kdo so Slovani in zakaj je imenuje brate Slované. Dosti je bilo, da je slišal večkrat z lece od gospoda župnika, da moramo moliti za razkolnike, ki so se ločili od katoliške vere, da bi je Bog razsvetlil in bi se zopet povrnili k rimskej cerkvi.

IV.

Život je ozbiljen, bôdra je umételjnost.

M. Schiller.

Metod je bil dober deček, da-si ga so ljudjé prej črtili nego ljubili. Ako je kak nepoređen otrok napravil kaj nespametnega ali zlobnega, vtaknil je takój Metoda v prepír, ako ga je le mogel. In ljudjé so verovali vsacemu več nego li siroti Metodu. Kolikokrat ga je zmerjal strogi Krč in mu očital njegovo pritepenstvo, a pokorni deček ni črhnil niti besedice nevolje ali opravičevanja, ampak molčal je in potrpel, da-si mu je marsikdaj silila solza v okó! Mnogo je pretrpel pred svojimi sodrugi in ako se je hotel zagovarjati, če ga je kdo ovadil po nedolžnem, kričali so nad njim in dejali, da nima nič govoriti pritepenec v vási. Zato je imel sirota pač grenke ure za svojega službovanja pri mlinarji in le prijazna beseda hčere Krčeve ga je potolažila v žalostnih dnevih. A kolikor bolj so ga ljudjé črtili, toliko bolj se je on ukvarjal z

rezbarijo. Marsikako podobico božjo je vže izrezal in некоč ga obide misel, da začne delati precej velik kip sv. Cirila in Metoda po uzoru slike v knjigi „Življenje svetnikov“. S tem delom se je pečal dosti dolgo, ker je nameraval narediti precej veliki podobi, da bi se lahko postavili na kak manjši oltar. Smela misel se je poprijela Metoda, a delo šlo mu je vendar še dosti dobro izpod rok. S tacim veseljem in s tako vnetostjo je rezal mehki lipov les, da si niti znôja ni utegnil obrisati, ki mu je zalival čelo.

Blížala pa se je jesen tistega leta in velik polk vojakov se je nastanovil v Rojah in po okolici. Imeli so velike vojaške vaje, ki so trajale kakih 14 dni. Neeega jutra si napravijo boj ne daleč od Roj. Streljalo se je s topovi in pokalo s puškami, da bi bil človek malo ne oglušil. Na tisoče vojakov je bilo razpostavljenih in ljudjé so prodajali zijala. Otroci so vže na vse zgodaj lazili za vojaki in občudovali njih redko prikazen v vasi. Kako rad bi bil šel gledat tudi Metod te vse jednako oblečene može peš in na konjih! Ali gospodar mu ukaže gnati ovce na pašo po starej navadi in vselej poslušni Metod je to rad stvôril. Ko pa tistega jutra pase svojo drobnico v logu in izdeluje pod pečino vže malo ne dovršena kipa sv. bratov Solunskih, približa se mu nakrat vojak s krasno opravo na konji. Zvedavost je gnala tega stotnika proti Metodu, katerega je bil ugledal na nasprotnem griči, ter ni mogel umeti, da sedi kak človek pod temi čarobnimi pečinami. Ko stotnik ustavi konja, sklône se preplašeni Metodek po konci, sname pokrivalo in boječ se vstopi pred leseni kip. „Kaj delaš tukaj, dečko?“ nagovori ga prijazno stotnik. Metod, iznenaden zaradi prijaznosti tako velicega gospoda, ojunači se in reče:

„Tega-le svetnika sem delal.“

Stotnik skoči raz konja, stopi tja v praprot in jame ogledovati kipa sv. bratov ter ju primerja sè slikami v knjigi. Presenečen zavoljo umételnosti neukega dečka začne popraševati boječega se Metodka, kdo je, kaj je in kdé je domá. S tresočim se glasom pripoveduje Metod v kratkem vse to, kar je nam vže znano.

Sočutje in usmiljenost se vzbudita v dobrem srci dostojanstvenika in vpraša dečka na zadnje, ako bi ga bila volja iti ž njim. Mladi čitatelj je izvestno uganil voljo Metodovo, kateri si pač ni mogel želeti večje sreče. Bedni pastirček je odpovedal še tisti dan službo svojemu gospodarju, proseč ga, naj mu ne zameri, ker se mu je ponudila taka nenadna sreča. Stotnik mu je namreč obljubil, da ga bode dal v mesto, kder se more izučiti v podobariji. Kipa sv. Cirila in Metoda pa je vzel dobrodušni stotnik zase. Čudil se je mlademu podobarju, da zna tako ustvarjati kipe, da si ga ni nikdar nihče o tem podučil. Žal mu je bilo zanj, ko bi še dalje živel med temi ljudmi, ki niso marali za poštenega dečka. Žal mu je bilo za umételjno glavico nadarjenega Metoda, ki ni imel pričakovati nikdar družega na tem svetu nego žalost in preganjanje. Zato je obljubil dobri siroti, da mu pomore h kruhu.

In Metod?

V veselji se je topil poln hvaležnosti do dobrega vojaškega stotnika, ljudem pa ni hotelo v glavo, da tiči pod vojaško obleko tako dobro srce človeško. Jeden dan je imel dozdanji pastir še ostati na kmetih, potem ga pa odpelje stotnik v mesto k imenitnemu podobarju. Pač mnogo je imel opraviti tisti dan bodoči učenec podobarski. Pri tolikih se je poslavljal, če so ga tudi ne

radi gledali do zdaj. toliko bi bil rad povedal, a ni mogel, ker se je bal, ka se ne bi zameril osornim ljudem. Tudi v Zavôje je šel, kder so vže čuli o njegovem odhodu, v svoje rodišče, kder je preživel svoja detinska leta, k Cvetovim je šel, zahvaljeval se jim in Jančka je celó prosil, da mu ne zaméri, ker mu hoče še vse povrniti, kar mu je kdaj odnesel od njegovih roditeljev. Koliko bridkih spominov ga je obsulo, ko je korakal po Cvetovem vrtu, kder je stal nov skedenj, nova drvarnica, a hišice njegove zlate mamice ni več. Poslovil se je od svojega rodišča in šel proti Lipi, župnej vasi, kder je stalo za cerkvijo pokopališče in na njem njegov rano umrli oče in nepozabljena mati. Molil je na gomili in molil, obiskal cerkev, kder je prejel prvo sv. obhajilo, poslovil se in zahvalil gospodu župniku, ki so mu dali za popotnico toliko dobrih nauk.

Drugi dan pa se je odpeljal Metod v daljno mesto učit se podobarstva.

V.

Spomin pravičnega je častitljiv;
imé hudobnega pa bode gnjilo.

Salomonovi preg. X. 7.

Pred nekaj leti sem imel opravek v vasi Lipi. Ker pa nisem mogel opraviti vsega jeden dan, ostal sem čez noč pri gospodu župniku, ki so me prav prijazno povabili k večerji ter sva se dolgo časa pogovarjala o raznih stvaréh. Nanesem pa jaz govorico na pokopališče in vprašam, čegav je óni spomenik, ki se je odlikoval tam v kotu pred vsemi drugimi, ne ravno dragocenimi križi. Bil je res lep spomenik, še ne davno postavljen, ljubki krilatec pa je držal v roci na koženici ta-le napis: „Tu počiva podobar Metod in njegova roditelja.“ Zanimal me je ta napis in ko župnika vprašam, da mi ga razložé, pripovedovali so mi o siroti Metodu, o katerem je slišal mladi čitatelj v prejšnjih poglavjih, ter pristavili še to-le:

„Metod je postal izvrsten podobar in daleč na okolo so ga poznali kot veščaka, da-si še ni zvršil dvajsetega leta svoje dôbe. Poklicali so ga pa v vojake in leta 1878. se je šel borit za domovino v Bosno, kder si je mladi Metod nakopal bolezen, katera ga ni več ostavila. Vrnili so se vojaci iz Bosne in tudi podobar se je vrnil v domovino. Mene ni pozabil dobri Metod nikdar (solza je prišla v oči staremu župniku) in ko sem ga povabil, da se pride zdraviti na kmete, prišel je in ostal pri meni in napravil več svetnikov v cerkvi novih, katere vam hočem jutri pokazati. Ali hiral je mladi umeteljnik, dokler ni zaspal necega jutra za zmirom v Gospodu.“

Z robcem si so brisali solzé dobri župnik in tudi jaz se nisem mogel ubraniti solzam. — Ljudjé pa so mi pripovedovali, kak pogreb so imeli, da se v Lipi še ni kaj tacega videlo in se tudi nikoli več ne bode. Toliko gospode je prišlo v vas in pevci so zapeli na gomili Metodovej takó milo in lepo, da so vsi vaščani jokali za siroto Metodom, ki jim je bil nekda v zasméh.

Ko drugo jutro odhajam od častitljivega gospoda župnika, vidim za mejo ob cesti, ki drži v Zavôje, ležati mladega človeka. Vprašam srečajočo me deklico, kdo je ta mladič, ki o belem dnevu poléga po sencah, odgovori mi: „Cvetov Janče iz Zavôj je; preveč se je napil žganja in obležal pri cesti.“

B—c.

Poletje na kmetih.

Ondu na zelenem hólmei stoji prijazna vasíca. Okolo vasi je polje. A polje ní jednolično. Tu na tem kraji se zemlja nekoliko vzdiguje in naredí brda ali hólmece, ondu je zopet kaka nižava, globoka jama ali dolina. Kjer leži polje na ravnem, ondu ima kmetovalec rodovite njive, po katerih se ziblje rumeno žitno klasovje, da ga je veselje gledati. Tu je leporumena pšenica, ondu rež, ječmen in oves. Vse obeta lepega in obilega pridelka. O kako prijetno in veselo je to za pridnega kmetovalca! A vse to

ga je tudi stalo dosti truda in dela. Predno je mogel žito vsejati, moral je poprej zemljo izorati, prekopati in dobro pognojiti. A tudi še pozneje mu je bilo treba mnogo delati in potiti se, predno je vse tako lepo pognalo, vzrastlo in dozorélo. In vsega tega se pridni kmetič ni bal, zatorej je zdaj, ko na polji vse tako lepo kaže in obilo pridelka obeta, na kmetih največje veselje. — Ondu pod vasjó na sočnatem pašniku se pase goveja živina, od katere ima kmetič toliko dobrega. Kravice veselo mukajo, zbirajo se in prevzetno poska-

kujejo, posebno ona lepa krava tam, ki je vsej čredi vodnica ter nosi zvonec okolo vratú. — In kako živo je vže na vse zgodaj zunaj na kmetih! Veseli ptički pojó in letajo z drevesa na drevo. Hladen vetrič popihava in nas prijetno hladi. Pastir goni živino na pašo, hlapci in dekleté vršé okolo hiše, vse dela, suče se in veseli lepega poletenskega jutra. In otroci? Dà, tudi otroci imajo svoje delo. Jarnejček in njegova sestra gresta na polje. Treba je plevicam južine in Jelica je vže toliko krepka, da lahko nese jerbas na glavi in odvrne materi jedno deklo. Druge težje stvari naloži Jarnejček na voziček, v katerega vpreže borno živinče, svojega oslička, in hajdi s sestrico na polje, ali pa h koscem na zeleni travnik. Turko, ta vedno zvesta domača žival, spremlja ju in skače pred njima zdaj na levo zdaj na desno ter kaže, da tudi on ima dokaj opravila, kadar je treba iz domače hiše vèn v prosto naravo božjo. — A kdo pride tam po cesti? Lep in čvrst deček je to. Turko zalaja, ali Jarnejček mu ukaže pohlevnemu biti. Ko pride deček bliže, takój ga spozna Jarnejček, kajti nihče drugi ni, nego Martinčev Jožek iz sosednje vasi, ki gre iz mesta domóv na vesele dijaške počitnice. Vže na cesti se prav pristrčno pozdravita mlada prijatelja, bivša součenca v domačej ljudskej šoli, a zdaj je njiju pot različen: Jarnejček se pripravlja za kmetski, a Jožek za gosposki stan v mestu. A to nima nič v sebi, prijatelja si ostaneta kakor v mladosti takó tudi v poznejšej moškej dóbi. In takó je prav, ker to je Bogú in ljudém po volji.

— x —

— 6.

D o m ó v !

Prišel nam je zaželeni čas. Vže dva meseca poprej smo sanjarili o dómu, roditeljih, bratih in sestricah. — Spricala smo prejeli, in zdaj hajdi domóv! Po vseh krajih mesta tekajo učenci in mladi dijaki vsak s svojim zvežnjem v roci. Tudi jaz in prijatelj moj Radovan pobaševa vsak svoje malenkosti v zveženj in z radostnim srcem se napotiva iz mesta, da bi zopet gledala svoj preljubi domači kraj in krasno prirodo. Solnce je stalo vže visoko na nebu, ko zapustiva dolgočasno mestno ozidje ter korakava péš po širokej prašnej cesti. Nič kaj dobro nisva ukrenila, da sva se podala na pot ob najhujšej poletnej vročini, ali kaj ovira mlado kri, ako si je v svésti, da skóraj ugleda domačo hišo, ljubeznivi materin obraz in sladko se smijoči ustnici veselega očeta. Lahren vetrič veje in hladi nama potno čelo ter pozibáva rumeno klasovje. Pisano polje se širi pred nama in za nama. Iz dehteče detelje se je spustil lehkokrili skorjanec in se ziblje skriječ visoko v zraku. Na cesti brska čopkasti udéb in iz bližnje goščave se čuje glas otožnega strnada. Trepotec vene ob poti in pljučnik razprostira peresa ob meji. Ženjice vihté ročno srpove in povijajo rumeno žito v snopovje, a otroci pobirajo za ženjicami ostalo klasovje, odtrgavajo dolga steblica in vežejo šopke, katere potem domóv nesó, da jih posušé, omanejo in tičem prihranijo zrnje.

Vse se ziblje in giblje na polji, a midva jo naglo mahava dalje; kmalu jameva pešati. Žeja naju muči, zatoorej stopiva k prijaznim ženjicam. Ponudijo nama hladne pijače, ki naju okrepča za trenotek. — „Kam pa vidva?“ nagovori naju mlad kosce in se nasloni o kosišče. — „V šolo sva hodila v mestu, a zdaj greva na počitnice,“ odgovoriva mu. — „A takó, takó!“ mrmrá óni

in izvleče iz jednega žepa pipo in mehur izza pasa. „Kje pa sta domá?“ — „Jaz, Máležev Radovan, a ta je Stojko iz Rodice“, odgovori mu brzo moj tovariš. — „Ahá, saj vaše pa poznam; malo se odpočijta tù-le pod jesénom, potem se pa lahko peljeta gori do nas, govori Kovačev Andrej — ta je bil namreč óni kosec — in se obrne proti meni, pregledavajuč me od glave do nog. Ne braniva se in sedeva v mehko travo. Nad nama leno visi listje jesénovo ter se nevoljno poziblje, ako potegne hladen vetrič. A pri vozu privezan vranec se neprestano obrača in suče in vrti kakor vrtavka, rep mu gre sém in tjà kakor nihalo; glavo meče sedaj na desno sedaj na levo in jezno zagradi časi za svojo kožo na prsih, misleč, da ulovi sitno muho ali hudega brenclja.

Detelja je kmalu nakošena. Andrej jo meče na voz, jaz in Radovan pa vsak nekoliko časa grabiva. Zadovoljen posméh se pokaže na koščevih ustaih in z veseljem naju posadi na voz tik sebe. A meni, ki sem mu pravil, kakó da sem vže časi domá vozil z našo kobilico, ponudi vajeti v roke, dobro vedoč, da sem tudi jaz sam to neizrečeno želel. Kakor ptica leti vranec po belej cesti, a za nami se kadí prašni oblak. Le prenašlo se privozimo h Kovaču in nama je treba zopet peš naprej iti. Pohvalivši mene, da znam tako dobro konja brzdati, povabi naju na latvico kislega mleka. Dobro se nama prilega hladeče mleko in ajdov kruh. Pokrepčavši in zahvalivši se, napotiva se dalje. Lehko korakava po prašnej cesti, a izza meje naju spremlja mično petje rumenokljunega kosa. Če tudi zlatoobrazno solnce ne pripeka več tako hudo kakor poprej, vender jo mahneva raje skozi gozdič po bližnjici. Prijetno je stopati po mehkem mahovji in se radovati krasne naravine lepote. Ptičje petje se razlega in odmeva po zelenem gozdiči in kaka veverica skoči tu pa tam iz jednega drevesa na drugo. Tudi plašni zajec nama preteče pot in brskne časi po rujavej prsti. Lehen vetrič popiha in zaziblje nežne vejice visokosne smreke ali krivega gabra. Sicer pa je vse tako tiho — skrivnostno.

Naglo nama mine kratkočasni pot in konec gozdiča se vže prikazuje najino domovje. Neka tajnost in tesnota se nehoté polotí človeškega srca, kadar stopa proti domačej hiši. Vse se nam zdi znano, vse takó domače, takó ljubko — — — Prijazna vasíca se skriva za ovočnim drevjem, a po njej žubori potoček in šibko ločje se ziblje ob njega obrežji. Vse je tako mirno, tako tiho — — — Pospéšiva svoje korake in kmalu stopava po domačej vasi. Vse naju pozdravlja, vprašuje in odgovarja, kliče in miga, dokler ne stopiva vsak na prag svoje rojstne hiše.

Pokokrjan.

—*—

Resnična dogodba.

(Po Dr. Schubertu.)

Trgovci, ki se vozijo iz Amerike v Indijo, morajo biti po več mesecev na morji ter morajo marsikaj prebiti, o čemur popotniki na kopnem ničesar ne vejo. Za slučaj, ako bi kdo zbolel na morji, imajo vse večje barke svoje zdravnike, ki se s trgovci vozijo ter jim v bolezní pomagajo. Takó je zbolel na nekej barki kapitan ali barkin vodja, in ker se je zdravnik bal, da bi ga mrtvoud ne zadel, rekel je mornarjem, naj takój po obedu ka-

pitana primerno zabavajo ali kako drugače motijo, da ne bode šel spat, kakor je sicer njegova navada, ker to bi mu bilo zavoljo velike vročine jako kvarljivo.

Mornarji so se dogovorili, da si bodo po obedu zanimive dogodbe pripovedovali, kakeršne jim bodo ravno prišle na um, ter tako kapitana zabávali, da ne otide spat.

Kakor sklenili, tako so tudi storili.

Jeden mornarjev je pripovedoval o tristo let starem vinu, katerega je pil svoje dni na Francoskem.

„To ni nič izvanrednega,“ reče kuhar.

„Pri meni domá so zidarji izkopali klet, v katerej so našli steklenice z letnico 1100; te steklenice so bile izvestno blizu do 800 let stare.“

„Kakšno pa je bilo vino v njih?“ vpraša kapitan.

„Ni ga bilo nič več notri,“ odgovori kuhar, „steklenice so bile prazne.“

Potem je povedal zdravnik nekoliko čudnih dogodbe iz svojega življenja. Med drugim je pripovedoval zgodbo o čudovitem vplivu pasje vstekline. „Pred nekoliko leti,“ pravi zdravnik, „bila se je pripeljala gosposka kočija pred pošto hišo, ki je stala na malem holmcu; konje so dali izpreči, a gospodi so ostali v kočiji ter si za južino naročili veliko skledo rakov. V tem prileti po cesti vstekel pes, ter ugrizne kolo od kočije, in vsled tega je tudi kočija vstekla ter z gospodi dirjala po holmcu niz dolu, dokler se ni vsa razbila in gospoda ki je sedela v njej, hudo poškodovala. A rakom se ni prav nič žalega zgodilo, ker raki imajo mrzlo kri, in zato se jih pasja vsteklina ni prijela.“

„To je pa vže predebela laž“, reče kapitan, ter hoče vstati in oditi. A zdaj se oglasi star mornar, rekoč: „Gospod kapitan, potrpite še samo nekoliko minut. Jaz vidim, da ste vi velik sovražnik laži, zatorej vam hočem še jaz neko resnično dogodbo povedati, katero sem sam doživel.“

Nato je začel pripovedovati, kakó se je svoje dni vozil v Indijo ob naj-hujšem letnem času, ko malo ne vsak dan hudi viharji razsajajo po morji. Tudi njega in njegove tovariše je strahovit vihar zasačil na morji, da so bili ljudje in barka v največej nevarnosti. Ali Bog jih je vender očuval. Ne dolgo potem, približali so se kopnej zemlji. „Prvič se je pokazalo zopet ljubo solnce,“ pripoveduje stari mornar, „in jaz sem stal na palubi, gledal na kopno in se igral s svojim prstanom. Nenadoma mi pade prstan v morje. Za prstan mi je bilo jako žal, a to ne zaradi njegove dragocenosti, nego mnogo bolj zato, ker mi je bil najdraži spominek na mojo ljubljeno nevesto. Ali kaj mi je pomagalo žalovati po zgubljenem prstanu, ker je bilo vse zamán.

Srečno smo dospeli na kopno zemljo, srečno svoje opravke opravili ter se podali zopet vsak na svoj dom. Ali na prstan nisem mogel pozabiti; zato sem na ónem kraju, kder sem bil prstan zgubil, vrgel trnek v vodo in kmalu sem vjel precej veliko ribo, katero sem z veseljem iz vode potegnil, trebuh jej prerezal in — kaj mislite, kaj sem našel v njej?“ —

„Nú, kaj drugzega nego svoj zgubljeni prstan,“ odgovori kapitan.

„Nè, niste uganili“, reče mornar, „našel sem le njena čreva.“ —

Kapitan in ž njim vsi navzoči so se srčno smijali tej resničnej dogodbi. Kapitan je zdaj lahko spanec premagal in kmalu se je znebil tudi bolezni in slabe volje.

A mi se iz tega učimo, da vsak dogodek lahko zanimiv postane, ako se le zanimivo pripoveduje ali opisuje.

J. S. Gombárov.

Mladi vojaci.

Jarkec in Minka, Jakec tud' ti,
 V čelo stopite: jedna, dve, tri!
 Mi smo vojaci, čvrsti junaci,
 Kadar nas treba, vselej prvaci.
 Vojno orožje svitlo imamo
 Sukati sablje dobro vže znamo.
 Čake s papirja krijejo glávo
 Naše teló je, čilo in zdravo.
 Boben ropoče: bàmbrba bàm!
 Danes smo tukaj, jutri smo tàm.

Pázi se Jakec, k višku očí,
 Kadar porečem: jedna, dve, trí!
 Sablje nam treba ostre in britke:
 Šibe ob bok si pripášite vitke,
 Puško čez ramo Minka si déni
 Dobra je metla v róke jo vzémi.
 Kužek na zadnjih mi šápica! stoj
 Glavo po konci, drugače bo joj!

Jakec zabóbnaj: bàmbrba bàm!
 Cesar nas plača, dobro je nam.

Ivan T.

Cvetice žalujejo po zgubljenem prijatelju.

(Spisal J. Volkov.)

Predragi prijatelji! Ljubeznive prijateljice!

Manes vam izpovemo javno izpoved, o našem življenji, rekši o goljufivej sreči na tem svetu. A kakšno je to naše življenje? Ljudje nas imenujejo „cvetice“; to imé se jim zdi kaj lepo in prijetno; mogoče, da je tudi. Ali samo lepo imé ne izpremeni našega življenja; ne očuva nas bridke osode.

Od rojstva do smrti smo uboge sirote vedno v velikej opasnosti za svoje telesce. Znano vam je, ljubeznive človeške dušice, da smo cvetice po svojej naravi: krotke, prijazne in ponižne stvarce. Občutljive smo menj ali več vse. Odkritosrečno sočutje imamo do vsake dobre stvari, a še najbolj do človeka, kateremu ni dobiti stanovite sreče na tem svetu. Ako smo užaljene, ne jezimo se, nego molčeč voljno prebijamo vse. V nesreči se vedno še prijazno in uljudno obnašamo — nezgubivši nade v boljše dneve. Zlobni jezici nas obrekujejo, da smo nekatere hudo strupene. Obrekovalcem rade oprlašamo, ker ne vedó kaj govoré. Človek naj spoznava našo moč, in osvedočil se bode, da smo mu v mnogih boleznih dober lek. A neveščemu svetujemo, naj nas lepó v miru pušča.

Dobri Bogec nas je vsejal in posadil malo ne po vsej zemlji. Pokorne smo vselej božjim in prirodnim poveljem: klijemo, rastemo in cvetemo Stvarniku v slavo in ljudem v veselje. Nekatere vstajemo zgodaj vzmoladi, druge v toplem poletji a tretje še le v hladnej jeseni. Rastemo največ blizu ljudi, a tudi daleč proč od njih. Naša bivališča so travniki, vrtovi in polja. Nu, pogostoma stanujemo v pisanih posodicah, v tihem varnem zavetji, gori na hišnem oknu. Iz okna gledamo prijazno doli na ulice, ter uljudno pozdravljamo mimogredoče ljudi. Sploh lahko rečemo, da so nam prijatelji in prijateljice ljudje iz vseh stanov, a vender še najbolj iz lepega deviškega in mladeniškega stanú.

Zna se! Nekaj veselja nam je pa vender Stvarnik pomešal med pelinovo življenje. Tópli solnčni žarki, pohleven dežek in blesteče se rosne kapljice so naša okrepčajoča pijača. Ljudje pravijo, da imamo lepa pisana krilca raznih barv in krojev. In res, marsikdo se v nas zagleda, občudovajoč našo šareno lepoto. Ali zato, ker smo toli krasno okinčane, vender ne prevzetujemo, dobro vedoč, da je prevzetnost ali oholost velik zagrešek. Me cvetice pa človeka ne razveseljujemo samó z okinčanim telescem nego tudi s prijetno vonjavo ali dišavo.

Največ naših sestic in tovarišic živi zunaj po prostih ledinah; ondu je naše skupno življenje — skupno veselje! Časi iznenadoma popihljá prijazno rahli vetere čez naše cvetoče glavice — božajoč nam mlada ličeca. Takrat se kaj uljudno priklanjamo druga drugej — nagibajoč tenka telesca zdaj na desno zdaj na levo stran. A lehkokrili metuljček tudi dobro vé za nas. Vže je tú med nami, pa vsakej nekaj tihoma pošépnje na mehko rožnato ušesce. Pozdravljajoč cvetico za cvetico — veselo híti naprej. Za njim pribrenči drobna čebelica in pisan čmrlj, nabirajoča si sladkega sôka ter žoltega (rume-

nega) mazilca za svoje voščene izbice v prostranem panji. Tacih krilatih obiskovalcev imamo me cvetične krasotice, vse polno od ranega jutra do poznega večera.

To so nam radostni dnevi!

Kako prijetno življenje imamo nekatere še le tam po gosposkih vrtéh na zrahljanih mehkih gredicah! in zopet druge na hišnem oknu v lepih pisanih posodicah! Oj, to vam je istinita kraljeva postrežba! Vsega imamo v izobilji! To je sreča, to je prava slast življenja!

Ali žal, stokrat žal! Ta naša sreča je prevarljiva; premalo časa traje; kmalu, oj kmalu nas zapušča. Naše življenje je kratko; komaj se porodimo in pogledamo v beli svet, vže moramo umreti. To vse nas uči zgodovina. Takó je. Le poglejmo nekoliko na naše žalostno pozorišče.

Komaj si nekatere odgrnemo rušno odejo raz hladne zimske posteljice, da smélo pogledamo v svet — ná, gorjé nam! v mrzlej tihej noči zavalí se na nas ledena slana. Sirotice prezebljene takój izdihnemo mlado cvetlično življenje.

Časi pa trudne samega dolzega spanja hitimo vèn iz zimskega kotička in — res, srečno vzrastemo do lepih cvetočih ličic. Mnogo nas je v jednej družini. Ljubezen vlada med nami. Vse dolge in široke ledine so naše. Ptički nam žvrgolé premile pesence. Na vse zgodaj nas budé iz spanja, kakor bi nam hoteli povedati: „Poglejte! božje jutro je tukaj. Zôra tam le čez goro se je vže zrumenila. Kmalu vas pogleda toplo solnčice s svojim zlatim obrazkom doli raz jasnega neba. Le hitro, hitro po konci, in veselíte se krasnega dneva!“

Tam med drugo „zeleno žlahto“ živimo dan za dnevom, teden za tednom presrečne vesele ure.

Neko jutro pa nas vzbudi iz sladkega spanja nenavadno „čudna pesen“. Take poprej še nikdar nismo slišale. Naglo, naglo, se sklonemo vse cvetice po konci ter radovedno pogledavamo okolo sebe po travniku. Ali, o grôza in strah! pred nami brusijo neusmiljeni kosci svoje strupene kose. To je nam mrtvaška pesen. Pred seboj vidimo gotovo smrt. Bežale bi rade nesrečne stvarice od tukaj — ali kam neki? Svitla, ostra kosa ima tisočkrat hitreje korake od naših. Kamor pridemo, povsod nam je za petami, — povsod nas čaka jednako bridka neizogibljiva osoda — pogin pod smrtnim jeklom.

Kosa neusmiljeno reže in šviga po naših telesih. Sliši se strašen odmév mrtvaških udarcev: „hrst! hrst! hrst!“ Na vsak košček mahljej pade nas mnogo. Kmalu ležimo vse mrtve na tleh. Kmalu je vsa naša krasota pri kraji. V jednom trenutku okončamo naše srečno življenje. Takó, dragi človeški prijatelji, dela osoda z nami. Lehko rečemo: kdor naše življenje hvali, ta ga ne pozna še dobro.

Tolaživši nas, pravijo nekateri naši prijatelji: „Umreti in skončati mora na svetu slehrna stvar“. Vaši cvetlični mlajši, vaše rožno potomstvo pa z vami ne umrje. Iz semena se vzplodi nova lepa cvetlica; iz prejšnjih koreninic požene mlada vesna zopet novo vaše sorodstvo: po velikosti, lici in lepoti vam popolnoma jednako. Vse táko in jednako tolažilo je za nas sama malenkost, — ker vender moramo umreti in prezgodaj zapustiti svet, namesto da bi na njem še tisočkrat toliko časa živéle.

(Konec prihodujč.)

Listje in cvetje.

Veselje v poletji.

Solnce čudotvorni vir
Vse prebuja na življenje;
Vse pozabi na trpljenje,
Veseli se brez ovir.

Gaj je živ in zelen log
Mrgoli delavcev drobnih,
Petje grl glasi se plodnih.
Da odméva na okrog.

Srečo znati kdor želi,
V log na dóm naj njeni ide,
Kmalu jo spozná, kdor pride:
S pticami se veseli.

Fr. Lendovski.

Kratkočasnici.

* Učitelj: Tonček, to veš, da je Bog vseomogočen, in ravno poprej si bil rekel, da je dvakrat dve štiri. Povej mi zdaj, ali more Bog narediti, da bi bilo dvakrat dve pet?

Tonček: Dà!

Učitelj: Kako pa?

Tonček: Ako še jedno prišteje.

* Gospod je svojega hlapca, ki mu je vže večkrat kaj ukradel, zopet zasačil pri tatvini. Jezno se nad njim zadere in mu reče: „Tega pa res ne morem dalje prenašati; zdaj moraš ali ti od hiše ali pa jaz!“ — Hlapec mu odgovori: „Meni je vže po volji, milostivi gospod! Kdaj pa hočete, da otidete?“

Nove knjige in listi.

* Oče naš. Povest za krščansko mladost in krščansko ljudstvo. Po priporočenji častitljivega duhovna iz nemškega poslovenil Fr. Malavašič. Drugi predelani natis. V Ljubljani. Natisnil in založil J. R. Milic. 1885. 8°. 227 str. — To knjigo priporočamo naše slovenske mladini, posebno pa šolar-skim knjižnicam, ker je po vsebini vredna, da jo bere naša mladost in tudi starejši odrasli ljudje. Samó to bi prosili, da bi se pri pregledovanji novih natisov bolj strogo gle-

dalo na pravilno slovniško pisavo. Cena knjigi je 60 kr., po pošti pod križ. ovitkom pa 5 kr. več.

Narodne Biblioteke, katero izdaja naš jako povzetni gosp. J. Krajec v Novomestu, prišel je na svitlo 18. snopič, ki obsega spise Andrejčkovega Jožeta pod naslovi: Matevž Klander, Spiritus familiaris. Zgodovina Motniškega polža. Gregelj Koščenina. — Cena snopiču je 15 kr. — Priporočamo Krajčevo Biblioteko v prav obilo naročevanje.

* Ljudske knjižnice sta izišla dalje 11. in 12. snopič, o katerih izpregovorimo prihodnjič.

Rešitev skakalnice v 6. „Vrtčevem“ listu.

Na planine!

Enkrat le še na višave
Rad vesel bi se podál,
Da krasoto bi narave,
Zemlje naše izpoznal.
Blíže bil bi tamkaj neba,
Ki ga prosil bi gorkó:
Česar je narodu treba,
Ti podeli mu ljubó!

Prav jo je rešila: Gospica Alojzija Drašček v Kanalu.

(Vrtčeva darila za 1885. l.)

Dobili smo za razpisana darila (glej „Vrtce“ štev. 1.) tri povesti. Prvo darilo **1 cesarski cekin** za najboljšo povest v obsegu do pol tiskane póle, prisodilo se je pisatelju izvirne povesti „Sirola“, ki je v današnjem listu natisnena. — Drugih dveh povesti „Vrtce“ ni mogel vzprijeti, ker še niste zreli za natis, zato-orej se jim ni moglo nobeno darilo prisoditi.

Ostanete še dve darila, katerim se obrok podaljšuje do novega leta 1886 in sicer: **1 cesarski cekin** za najboljšo povest v obsegu do kake pol tiskane póle.

2 letnika „Vrtca“ (1883. in 1884. l.) za drugo najboljšo povest v obsegu 4—5 tiskanih strani Vrtčeve oblike.

Uredništvo „Vrtčev.“

Listnica. Gg. Fr. L. v V.: Imed poslanih nam pesenc, bila je le prva za natis, drugi dve še niste zreli. — A. P. v P.: Pesni „Pastir“ in „Hiš na grobu matere“ ste preveč prozaični, da bi ju mogli spraviti v svet. Kar je dobrega po vsebini in obliki, radi priobčimo ter se tudi ne bojimo truda, ako je treba sém ter tjá nekoliko pile. — J. V. v L.: Baš zaradi tega, ker „Vrtcu“ ugajajo bolj kratki sestavki, morali smo Vaš spis pretrgati. Naš pozdrav! — J. Peščenški: Povest „Vrtnitev v domovino“ ne ugaja „Vrtcu“ za letos, ker je po vsebini preveč slična drugim povestim v letošnjem „Vrtcu“. Treba bi jo predelati. Morda jo porabimo česona. — R.: „Vinska trta in prvenec“ pride na vrsto. —

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev.“ mestni trg, štev. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.